

"Daha bunlar gibi başka aletleri ve azaları kıyas etsen anlarsın ki, hakikaten mümin cennete layık ve kâfir cehenneme muvafık bir mahiyet kesb eder." cümlesini izah eder misiniz?

Cennet kıymetli eşyaların diyarı, cehennem ise kıymetsiz şeylerin mekânıdır. Her kıymetli eşya cennette yerini alırken, her kıymetsiz eşya da cehenneme atılacak ve orada yerini alacaktır. Bu sırdan dolayıdır ki *iyilikler, güzellikler ve sevaplar cennete akar; kötülükler, çirkinlikler ve günahlar ise cehenneme dökülür*. Zira güzellikler ve sevaplar kıymetli, çirkinlikler ve günahlar ise kıymetsizdir.

İşte mümin kişi, azalarını Allah'a satıp O'nun yolunda kullandığından dolayı bir kıymet kazanır ve cennete layık bir mahiyet kesb eder. Kâfir ise o kıymetli azaları nefis hesabına çalıştırdığından dolayı bütün bütün kıymetini kaybeder ve cehenneme muvafık bir mahiyet kazanır.

Bu hakikate şu misal dürbünüyle bakılabilir:

Bir tren yolculuğunda insanlar ve hayvanların seyahat ettiklerini farz ediniz. Böyle bir yolculukta elbette insanlar birinci mevkide, hayvanlar ise trenin ahır kısmında seyahat edeceklerdir. İnsan, insan olması cihetiyle birinci mevkide yer alırken; hayvan, hayvan olması hasebiyle ahıra layık görülmektedir.

Aynı şey evimizde beslediğimiz kediler için de geçerlidir. Bizler evin en güzel yerlerinde yaşarken, kedi belki de bir sepette hayatını geçirmekte; farenin ömrü ise daha da kötü, bir delikte geçmektedir.

Yine uçak ile seyahat edenler bilirler ki, kedi köpek gibi hayvanlarını uçağa bindirememekte ve onlar uçağın kargo kısmında seyahat etmektedirler. Bu hayvanların insanlara ait olan bölüme girememelerinin sebebi, onların insanlar ile aynı kıymette olmamaları, yani hayvan olmalarıdır.

Demek yaşanacak mekân, o şeyin mahiyeti ve kıymetine göre belirlenmektedir. Kıymetli olanlar kıymetli yerlerde, kıymetsiz olanlar da kıymetsiz yerlerde yaşamaktadırlar. Başka bir ifadeyle, kıymetli mekânlarda yaşayabilmek için kıymet kazanmalı ve kıymetimizi yükseltmeliyiz. Eğer cenneti istiyorsak, ona layık bir kıymeti almalıyız.

İşte mümin kişi, azalarını Allah yolunda kullanarak onların kıymetlerini birden bine çıkarmış ve bu sayede cennete layık bir kıymet kazanmıştır. Kâfir ise aynı cihazları nefis yolunda kullanarak, o cihazların kıymetini düşürmüş ve kıymetsiz eşyaların mekânı olan cehennemi hak etmiştir."